

Mihhail Stalnuhhin
Riigikogu Rahanduskomisjon
Lossi plats 1a
10122 Tallinn

Meie kuupäev digitaalallkirjas nr 1-3/111

Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi
seaduse ning teiste seaduste muutmise
seaduse eelnõu (699 SE)
menetlemine Riigikogus

Austatud rahanduskomisjoni esimees,

Pöördume Riigikogu rahanduskomisjoni poole seoses Alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse ning teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu nr 699 SE menetlusega. Eelnõuga kehtestatakse madalam aktsiisimäär intensiivse maagaasi tarbimisega ettevõtte tarbitud maagaasile. Gaasi-intensiivseks ettevõtteks loetakse eelnõu kohaselt ettevõtte, kelle maagaasi kulu moodustab 13% lisandunud väärtusest. Eelnõusse lisatud tabeli kohaselt vastaks sellele kriteeriumile 11 Eesti ettevõtet.

Kinnitame, et energiantensiivsetele ettevõtetele energiamaksude vähendamine on majanduse ja konkurentsivõime seisukohalt oluline samm. Eestis on nii energia kui tööjõud oluliselt kallim, kui mitmetes naaberriikides, ja lisaks on tööjõudu väga vähe. See kärbib päris kindlasti Eesti majanduskeskkonna konkurentsivõimet ka välisinvestorite silmis. Uute välisinvesteeringute maht on poole väiksem kui 10 aastat tagasi. Ometi on need väärtuslikud ettevõtted ja investeeringud. Näiteks 2018 esimesel poolaastal maksid eelnõus toodud ettevõtted 10 korda rohkem makse ja 40% kõrgemat palka kui kõik vähemalt ühe töötajaga ettevõtted keskmiselt.

Eesti palgatase on teistest Ida-Euroopa riikidest tunduvalt kõrgem ja püüdnud kinni mitmete Lõuna-Euroopa riikide taseme. Elektrienergia on energiamahukale ettevõttele odavam Leedus, Poolas, Soomes ja Rootsis ning maagaas Lätis ja Leedus. Meie suurimate tööandjate omanik on sageli välisettevõtte, kes kõiki neid aspekte kogumis kaalub. Kallim tootmissisend muudab keerukamaks Eestis toodetud kaupade ja teenuste konkurentsi eksporditurudel. Seega oluline on, et konkurentsieelise loomiseks tehtud otsused oleksid tõhusad, ega jääkski vaid märgilise tähendusega. Eelnõus viidatud 11 ettevõtet, kes potentsiaalselt gaasi-intensiivse ettevõtte kriteeriumile

kvalifitseeruks, on kindlasti liiga väike suurusjärk, et eelnõu saaks olulist majanduslikku mõju avaldada.

Samuti on madalama elektriaktsiisimäära rakendamiseks juba Riigikogus vastu võetud elektroiintensiivsuse kriteerium praegu seatud liiga kõrgele, et ettevõtted reaalselt sellele kvalifitseeruksid. Kui madalamale maksumäärale kvalifitseerub 10 kohalikku ettevõtet ja lisaks iga viie aasta peale veel üks suur välisinvesteering, ei saa küll rääkida majandusliku tähtsusega meetmest ega majanduskeskkonna konkurentsivõime kasvust. Et Riigikogu poolt vastu võetud meetmel oleks ka majanduslik mõju, tuleks energiaintensiivsuse kriteeriumeid vähendada ja jälgida, et ka meetmega kaasnev halduskoormus ei kasvaks põhjendamatult kõrgele, kuna see ei ole meetme eesmärk.

Kõrge kvalifikatsiooninorm tuleneb sellest, et riigieelarve strateegia läbirääkimiste käigus otsustati maagaasi aktsiisimäära vähendamise kuluks 2019 planeerida 1,2 miljonit eurot ja elektriaktsiisile 3 miljonit eurot. Kvalifikatsiooninormid kehtestati selle järgi. Senine plaan lähtus 2017 prognoositud eelarve võimalustest, aga võimalused on nüüdseks paranenud. Järgmise aasta riigieelarve tulud töötavad Rahandusministeeriumi viimase majandusprognoosi kohaselt kujuneda 231 miljoni euro võrra suuremaks (sh 125 mln eurot maksutulu), kui aktsiisimuudatuste planeerimise ajal 2017 sügisel prognoositud. Seega oleks võimalik suurarbija erandit planeerida oluliselt suuremas mahus. Hinnanguliselt laekunuks ka kõigi tööstusettevõtete jaoks elektri- ja maagaasiaktsiisi viimisel Euroopa õiguses lubatud miinimumtasemeni 2019 riigieelarvesse vähem maksimaalselt 12-13 miljonit eurot ehk ca 10% eelarve maksutulude suurenemisest varasemate prognoosidega võrreldes. Iga uus investeering ja ekspordimahu kasv hakkaks eelarvemiinust juba vähendada.

Eelnevast tulenevalt palume Riigikogul algatada eelnõumuudatus, millega vähendataks maagaasi madalamaks aktsiisimääraks kvalifitseerumiseks kehtestatavat gaasiintensiivsuse kriteeriumi 13%-lt vähemalt „muude mittemetalsetest mineraalidest toodete tootmise“ sektori keskmisele tasemele, milleks 2014-2016 oli eelnõu seletuskirja kohaselt 3,6-6,3%. Mineraloogiliste protsesside tase on meetme aruteludes olnud varem käsitusel kui võimalik orientiir, kuna mineraloogilised protsessid on juba kõikjal Euroopa Liidus aktsiisist vabastatud. Samuti tuleks edaspidi allapoole tuua ka elektroiintensiivsuse kriteeriumit elektriaktsiisi madalamale määrale kvalifitseerumiseks.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Toomas Tamsar

Juhataja

Eesti Tööandjate Keskliit

Mait Palts

peadirektor

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda